

UN CICLE INICIAL ENFOCAT VERS UNA EDUCACIÓ COMPENSATÒRIA

per EQUIP INICIAL
C. P. Anselm Turmeda

Ja se comencen a publicar, sobretot a nivell de revistes especialitzades, experiències concretes de Centres, Cicles, Grups de professors, etc., la finalitat de les quals és la compensació, mitjançant la feina de l'Escola, d'aquelles deficiències ambientals que actuen sobre l'alumnat i que disminueixen llurs possibilitats d'èxit escolar i social.

La situació específica del Col·legi Públic Anselm Turmeda entra de ple dins les típicament carencials —pel que fa a l'ambient—, ja que la barriada on es troba el Centre presenta una aguda problemàtica socio-econòmica i cultural, amb taxes altíssimes d'emigració i d'analfabetisme. Evidentment tot això repercuteix en l'alumnat per mitjà de la situació familiar i és causa

de dificultats específiques d'aprenentatge.

Tota la filosofia en què es basa la planificació del Cicle inicial del Centre esmentat té el punt de mira posat en l'actuació sobre la situació explicada abans. Pel fet que aquesta experiència té una durada d'uns quants mesos escolars, han pogut ésser avaluats els seus resultats i s'hi ha trobat una confirmació clara de l'acompliment positiu dels objectius perseguits amb la tasca duita a terme.

Dades significatives que ho palesen són:

La considerable disminució del percentatge d'alumnes que no assolien els objectius mínims del Cicle Inicial, concretament, de percentatges superiors a un 30% s'ha arribat a un

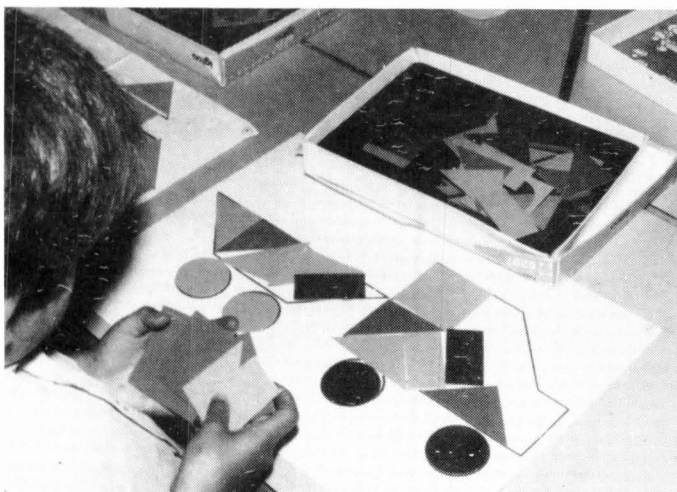
20% (estable) que no assolien els objectius i un 30% que ho fa amb alguna dificultat.

Els resultats de les proves que s'apliquen a començament i a final de curs, una vegada convenientment correlacionats, denoten un augment considerable de les puntuacions mitjanes així com una disminució molt considerable de les desviacions típiques.

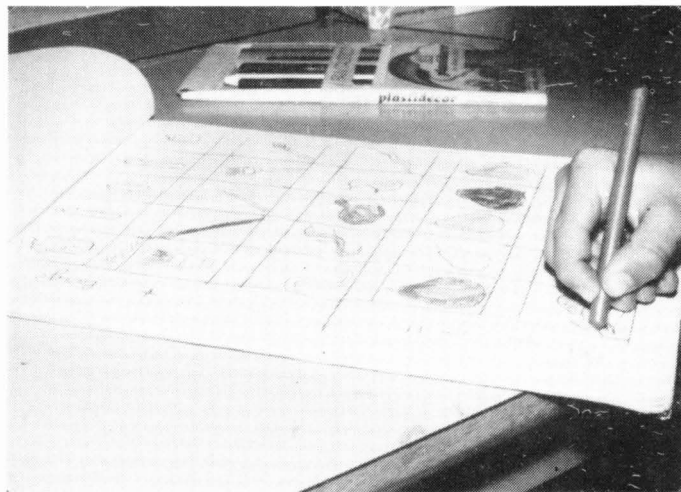
La valoració de totes aquestes dades reflecteix tres conclusions importantíssimes:

1.ª Que ha augmentat el nivell dels alumnes i s'ha reduït el fracàs escolar a percentatges ridículs.

2.ª Que s'han reduït considerablement les diferències de partida dels alumnes i ha augmentat el nivell dels més deficitaris inicialment.

Jocs de suport

Treballs de suport

3.ª *Conclusió definitiva: que és possible repercutir en les condicions precàries inicials i actuar sobre els condicionaments exteriors mitjançant una feina escolar adequada.*

¿Quina és aquesta feina? ¿Quins factors es considera que hi han pogut tenir una incidència més gran?

Hem d'aclarir, en primer lloc, que en aquest cas s'ha partit sempre de posar les teories al servei dels objectius que es volien aconseguir i, per això, s'ha utilitzat tot el que es considerava que en podia potenciar la consecució.

L'agrupament dels alumnes se duia a terme tenint en compte la seva maduresa en relació a la lecto-escritura, i té les característiques d'esser flexible i homogeni; així se possibilita el canvi permanent d'alumnat durant el curs d'acord amb les seves millores en l'aspecte en qüestió. L'estudi de la seva maduresa es verifica mitjançant l'aplicació de tres proves: ABC, Reversal i Bohem, per part del Departament d'Orientació del Centre; després es correlacionen els seus resultats tipificats.

Al matí es fa l'aprenentatge de lecto-escritura i matemàtiques i al capvespre se fan activitats de taller, amb professorat especialitzat, que concretament són: Plàstica (mans), Experiències (coses), Creativitat, Psicomotricitat i Música i Dansa.

Als grups de nivell de maduresa més baix les sessions del matí comencen amb la projecció d'una pel·lícula didàctica, que té un paper fonamentalment motivador i que es considera important a l'hora dels resultats obtinguts.

Taller de psicomotricitat

Hi ha una zona de recursos àmpliament dotada de material que s'usa fonamentalment com a treball de prevenció. Frosting, per exemple, o altres tècniques similars que serveixen de suport al treball fet i que garanteixen encara més la consecució dels resultats.

Pel que fa als tallers, a més dels objectius propis de cada un, hi ha uns objectius generals que es consideren fonamentals. Són:

A. Ajudar en l'aprenentatge de la lecto-escritura.

B. Afavorir la comunicació i la sociabilitat entre alumnes i professors.

C. Desenvolupar la creativitat, el sentit lúdic i la diversió, i també el gust per la investigació.

Tots els alumnes han tengut una actitud molt positiva envers els tallers, s'ha considerat que el contacte amb diversos mestres afavoreix el procés de generalització i transferències, tan important a aquesta edat.

Per les seves característiques pròpies la funció del taller de Psicomotricitat se considera com a fonamental per assolir els objectius.

El taller d'experiències possibilita la globalització i inclou un reforçament important per a l'aprenentatge del català.

No hem d'oblidar factors d'altre tipus que són determinants, com per exemple el treball dels mestres en equip, o el sistema de relació amb els pares dels alumnes (s'hi parla tres vegades durant el curs –independentment d'Assemblees Generals o de classe– per comentar individualment les dificultats de cada alumne, els seus progressos, etc.).

Finalment convé insistir en la possibilitat que un treball adequat de les escoles pot modificar determinades condicions ambientals molt precàries, i proporcionar camins que poden fer possible la consecució d'una vertadera Educació Compensatòria.